אויף פרעמדע וועגן

א שפּאַנענדער ראָמאַן פון די ליידן און קאַמף פון דעם אידישן וואַנדערער

פון דר. ל. ב—ן

(פאָרטזעצונג)

עטינבערג האָט זיך געזעצט אויף זיין פריערדיקן פּלאַץ הינטער רייכמאַנ'ס און, קוקנדיק אויפגערעגט איבער רייכמאַנ'ס פּלייצע אויף מעקנעק'ן, האָט ער געגלעט די באָרד און געטראַכט מיט גאַל:

— אי־אי, ווי דאָס רעדעלע האָט זיך א דריי געטאָן! . . .

אַניוטאַ איז צו אים צוגעגאַנגען און האָט אים מיט די אויגן געגעבטן, ער זאָל זיין פריינטלאַכער צו מעקנעק'ן.

— גזלן, מאַך צו אים א פריינטלאַכע מינע! — האָבן אירע ווי געבעטן זיך ביי אים.

אין צימער האָט געהערשט א שווערע שטילקייט. קיינער האָט ניט גערעדט. דאָקטאָר רייכמאַנ האָט געקוקט פאַר זיך מיט קינדערשע פאַר'חלומ'טע אויגן און געצייפּעט זיינע וואַנצעס. עפּשטיין האָט פאַר'גנב'עט געקוקט אויף מעקנעק'ן מיט א שלעכטער און פאַרבאָרענער איראָניע אין זיינע קאַרע אויגן. הודקין האָט זיך איבערגעקוקט מיט הינדעלען. אירע שטי־לע טויבן אויגן האָבן אים, עפּעס שמייכ־לענדיק דערציילט, ער האָט אָבער ניט געוואוסט וואָס . . . .

ליובאַ און אַניוטאַ האָבן זיך איבערגע־קוקט צעמישט, דאָס ארומיקע שווייגן האָט זיי ביידן זיך אויסגעוויזן נאָך שווערער, ווי מעקנעק'ן, און זיי נערוועז געמאַכט. זיי האָבן געפילט, אַזוי ווי אי־בער'ן צימער וואָלט זיך פּלוצלונג גע־נומען טראָגן א שווערער, נשמה־שטיקנ־דיקער וואָלקן . . .

— וואָרום טרינקט איר ניט די טיי מיינע הערן? — האָט פּלוצלונג אַניו־טאַ אָפּגערופן זיך מיט א געמאַכטן שמייכ־לעכל: — מר. מעקנעק טרינקט אייער טיי, ביטע! . . .

און זי האָט פאַר'גנב'עט א צי געטאָן עטינבערג'ן פאַר'ן אָרבל.

— יע, יע! — האָט עטינבערג אויס־געשריען איבער דאָקטאָר רייכמאַנ'ס אָר־סעל — אַבראַשא, טרינק דיין טיי, שעם זיך ניט . . . דו שעמסט זיך אויך, — וואָס? . . .

ליובאַ האָט זיך א טרייסל געטאָן פון איר פּאַטערס לעעטע ווערטער און זי איז צוגעלאָפן צו מעקנעק'ן און, צובוי־גענדיק זיך צו אים, האָט זי אַרויסגע־רעדט:

— מר. מעקנעק, טרינקט, אייער טיי, ווערט קאַלט.

— אַ, דאַנקע, דאַנקע, מיר ווילן זיך ניט — האָט ער אַרויסגעשעפּשטשט נאָך מער צעמישט אי פון אַניוטאַס בעטן אי פון עטינבערג'ס באַמערקונג.

— וואָס הייסט, א גלאָז טיי, ווי זאָגט מען זיך אָפּ? — האָט אַניוטאַ זיך אָפּ־גערופן מיט א פריינטלאַכן שמייכל, ווערט פטור פון אָט דעם אומזיסטן וויטאָג

קאָפּ־שמערצן פאַרקילונגען רומאַטיזם נוראַלגיע

ב עמט א טאַבלעט אַספּירין, און אייערע ליידן פון קאָפּווייטיק הערט אויף. עס העלפט גלייך. עס גרייפט ניט אָן די האַרץ. ניטאָ וואָס מורא צו האָבן פאַר קיינע שלעכטע שפּעטערע ווירקונגען אויב איר האָט נאָר געקויפט די עכטע טאַב־ל עטס געשטעמפּלט מיט דעם נאָמען ב ע י ע ר. עס איז דעריבער נאָנע אי־בעריק צו וואַרטן אָן זעען אויב א אַספּ־ס'אין איבעריק צו ליידן שמערצן ווען איר קאָנט האָבן אַזאַ שנעלע באַקוועמלאַכקייט פון אַספּירין. פאַר מענער וועלכע מוזן אַנגיין מיט זייער אַרבעט טראָץ אייגנ־גשטרייגונג אָדער פאַרמאַטערטקייט, אָדער א פאַרקילונג; פאַר פרויען וועלכע ליידן דענלמעסיק קרעפּערלאַכע שמערצן, אין אַספּירין פּשוט א ברכה. באַנוצט זיך דערמיט. טראָגט מיט ביי זיך ד׳ פּאַקעט באַקס. האַלט די עקאָנאָמישע 100־טאַב־לעט באַל אין דער היים און אָן אַפּס. דעוט די אויסגעפּרובירטע דירעקשאָנס וואָס געפינען זיך אין דעם פּעקעדזש און לערנט צו וויסן די פאַרשיידענע נוצן דערפון.

שטייענדיק פון ווייטן, לעבן איר מאַן.

— אַלרייט, אַלרייט, איך טרינק!

— האָט מעקנעק אַרויסגעמורמלט און, טראַכטנדיק: — דער טייוול האָט מיך אחער פאַרשלעפּט — ער האָט געגומען טרינקען די טיי מיט א צעמישטער מיי־נע.

אַרום האָט מען ווידער גענומען ריי־דען: רייכמאַנ מיט הינדעלען, ליובאַ מיט הודקין'ען, אי מיט רייכמאַנ'ען, און אַניוטאַ מיט עטינבערג'ן. דאָס ארומיקע ריידן האָט מעקנעק'ן געבראַכט אַביסל צו זיך. ער האָט פאַר'גנב'עט געגומען קוקן אַרום זיך, באַטראַכט די טונקעלע ווענט פון'ם צימער, דעם ווייסן באַלקאָן מיט א גרויסן געלן פלעק, א פאַרבליב־נער צייכן פון דעם זומערדיקן רעגן, וואָס אַריינגערונען דורכ'ן דאַך. דאַן האָט ער פאַר'גנב'עט א קוק קעגנאָן אויף דאָקטאָר רייכמאַנ'ען וועלכער איז געזעסן לעבן אים, אויף הינדעלען, און זיינע אויגן זיי־נען געבליבן שטיין אויף איר. עפּעס איז זי אים אויסגעקומען באַקאַנט . . . וואו האָט ער זי געזען?

— ביי גאָוש! — האָט ער א טראַט געטאָן, דערקאַנענדיק זי: — דאָס איז דאָך איינע פון מיינע "הענט"! . . . ערשט פאַר־א־יאָר ביי מיר געאַרבעט... איך האָב איר אַוועקגעשיקט, ווייל זי האָט ווייניק אויסגעאַרבעט . . . אַזוי נאָר. דאָס איז די "געזעלשאַפט"? מעג טאַ־קע דער רוח אַריין אין מיין האַרצן, וואָס איך דיינק אַז נאָר ווייסט, ווער אָט די געסט זיינען! . . .

און גלייך טאַקע זיינען זיי אַלע גע־פאַלן אין זיינע אויגן און ער האָט גענו־מען קוקן אַרום זיך אַלץ דרייסטער, אַלץ פרייער, זאָגאַר פרעך . . . .

— ווער זיינען זיי, ביי גאָוש? איך קאָן זיי אַלעמען געבן צו פאַרדינען א דאָלאַר . . . אפילו די דאָקטוירים וועלן מיר אויך פאַר מיין דאָלאַר טאָן אַלעס, וואָס איך וועל נאָר פאַרלאַנגען פון זיי! . . .

און טראַכטנדיק אַזוי, האָט ער זיך מיט אַמאָל א קער געטאָן צו דאָקטאָר עפּ־שטיין'ען מיט די ווערטער:

— אַזוי? הייסט עס, איר זייט דאָ געוואָרן א דאָקטאָר, הא? . . .

— הא? איר זאָגט עפּעס? — האָט דאָקטאָר עפּשטיין זיך אָפּגערופן מיט א האַלב־שפּאָטישן שמייכל.

— איך זאָג; און איר זייט דאָ א דאָק־טאָר געוואָרן! . . .

— וואָס וואונדערט איר זיך אַזוי — האָט דאָקטאָר רייכמאַן געפרעגט.

— איך וואונדער זיך גאָרניט — האָט מעקנעק געענטפערט מיט א כיטרען שמייכל — אין אַמעריקע קאָן יעדער צו וואָס קומען . . . מען דאַרף נאָר זיין דער ריכטיקער מענש . . .

— יאָ, דער ריכטיקער מענש — האָט דאָקטאָר עפּשטיין זיך אָפּגערופן מיט אַ־ראַניע אין קול — איר זייט, ווי עס שיינט, צופרידן מיט אַמעריקע . . .

— זייער צופרידן — האָט מעקנעק אונטערגעכאַפּט מיט זיין כיטרען שמייכל — איך האָב צו אַמעריקע ניט צו־געלייגט . . .

— וואָס מיינט איר . . .

— איך מיין, ווען העכער צוויי הונ־דערט "הענט" פאַרדינען ביי מיר אויף א לעבן, דערלייגט ניט אַמעריקע צו מיר . . .

— דערלייגט איר צו אייערע צוויי הונ־דערט "הענט" — האָט דאָקטאָר עפּשטיין זיך אָפּגערופן, פילנדיק א האַס צו אים, אויצ נאָך מער פאַר זיין באַרימען זיך.

— נו, אַזא שלעכטער ביזנעסמאַן בין איך ניט! — האָט מעקנעק א שמייכל געטאָן און צוגעלייגט כלומרשט גאַנץ אומשולדיק, אָבער זייער כיטרע:

— ווען איך זאָל צולייגן צו מיינע "הענט", וואָלטן מיינע געשעפטן איצט ניט געווען אין די 75 טויזנט . . .

— 75 טויזנט? — האָט דאָקטאָר עפּשטיין ניט ווייניק אויסגעשריען און אויסגעלאַצט אויף אים די אויגן.

— אהא, וואָס דען האָסטו געמיינט?

— איך פייף אויף די דאָקטורים! — האָט מעקנעק א טראַכט געטאָן מיט א צופרידענעם שמייכל אָן, אויסגלייכנדיק זיך שטאָלץ אויף זיין שטול, האָט ער אַרויסגערעדט:

— 75 טויזנט איז אויך געלט? . . . כל זמן איך וועל ניט האָבן די גאַנצע הונדערט טויזנט, וועל איך זיך רעכענען פאַר א אַרימאַן . . .

— וואָס טויג אייך אַזויפיל געלט

— האָט זיך ביי דאָקטאָר עפּשטיינען אָן ער האָט א טראַכט געטאָן מיט קנאה אָן האַס: — חיה דו, ווער וועט הנאה האָבן פון דיין געלט? . . .

— וואָס הייסט, וואָס טויג מיר אַזוי פיל געלט? געלט קאָן יעדן צענען קו־מען, אפילו אייך אויף, כאָטש איר זייט א דאָקטאָר . . . . מען דאַרף נאָר פאַר־שטיין, ווי אַריינצוקריגן דאָס געלט — האָט מעקנעק כיטרע געענטפערט און זיי־נע ווייסע אויגן האָבן געקוקט אויף דאָק־טאָר עפּשטיין'ען שטאָלץ און פרעך.

דאָקטאָר עפּשטיין איז געוואָרן נער־וועז.

— וואָס פאַר א העסלאַכע בריאה!

— האָט ער א טראַכט געטאָן און פּלוצ־לונג האָט ער זיך דערמאָנט אין דעם ריינג. וואָס ער, מעקנעק, האָט היינט פאַר געשלאָגן ליובאַ'ן, האָט ער א בלישטשע געטאָן אויף אים מיט די אויגן, און, אַנ־רופנדיק אים "רויטער אידיאָט" אין די נעדאַנקען, האָט ער זיך מיט א שווערן גע־מיט אויפגעהויבן פון אָרט און אים אַרויס־גענאָגנען פון פראָנט צימער.

ליובאַ, וועלכע איז אין דער דאָזיקער צייט געשטאַנען לעבן איר מוטער האָט באַמערקט, ווי עפּשטיין איז אַרויס פון פראָנט צימער, איז זי גלייך אַרויס נאָך אים.

מעקנעק האָט זיך דאַן א קער גע־טאָן צו זיין שכן פון דער צווייטער זייט, צו הודקינ'ען, און ער האָט געוואָלט מיט אים פאַרפירן א געשפּרעך; דער לעצטער איז אָבער פאַרטאָן געווען אין א גע־שפּרעך מיט דאָקטאָר רייכמאַנ'ען און הינ דעלע'ן וועלכע איז געזעסן לעבן אים. הודקין האָט עפּעס גערעדט מיט הינ, מיט התפעלות, און זיינע אויגן האָבן בשעת מעשה געבראָכן גאָרניט ווי גע־ווייגלאַך. מעקנעק האָט זיך צוגעהערט.

(ווייטערעס קומט)

מילך און עלעקטריסיטי

(צוגעשיקט פון וויניפּעג עלעקטריק קאָ.)

די נייבריטן, קאָנג. רעקאָרד, האָט פאַרגעשלאָגן אַז, אויב די רעגירונג גייט אַריין אינ'ם איינגנטום פון אינדוסטריע, זאָל עס בעסער צושטעלן מילך און ניט קיין עלעקטריצעט:

"א קאָמפּיין פאַר א סך יאָרן איז אָנ־געפירט געוואָרן צו מאַכן די מענשן גלוי־בען אַז רעגירונג באַזיץ פון קראַפט אינ־דוסטריע וואָלט געווען א ברכה פאַר'ן פאָלק. די דאָזיקע טעאָריע איז שטאַרק איבערטריבן געוואָרן.

"למשל ווען די רעגירונג וואָלט באַ־זעסן אַלע קוואַלן פון עלעקטרישער קראַפט פּראָדוקציע אין לאַנד און וואָלט גענעבן יעדן הויז איינגנטימער, קראַפט אומזיסט, וואָלט די אָפּגעשפּאַרטע סומע צו דער דורכשניטלאַכער פאַמיליע געווען אַן אומענדלאַך קליינער טייל פון דעם טאָטאַל פון דער פאַמיליעס איינקונפט.

"דאָס איז א הונדערט מאָל מער ווי־טיק צו פאַרטיידיקן אַז די רעגירונג זאָל צושטעלן צו דעם פאָלק שפּייז, קליידער און רענט צו קאָסט פריי, ווייל די דאָ־זיקע דריי אַרטיקלען נעמען אַוועק דעם גרעסטן טייל פון דער פאַמיליעס איינ־קונפט.

"פאַרוואָס זאָל די דאָזיקע נאַציאָ, וואָס האָט געגרינדעט און האָט פּראָגרע־סירט אויף א רעגירונגס פּאָליסי וואָס דערמוטיקט פּריוואַטע אינציאַטיוו און אונטערנעמונג און באַשיצט פּריוואַט איי־גנטום רעכט, פאַרבייטן די דאָזיקע אויס־געפּרובירטע פּראַקטיצירונג, פאַר א סאָ־ציאַליסטישער טעאָריע וואָס בריינגט פאַרגרעסערטע שטייערן, א מאַסע אָפּיס־האַלטערס און דאָס צוריקהאַלטן פון פּרי־וואַטע אונטערנעמונגען?

"אויב די רעגירונג נייט אַריינטרעטן אין דעם באַזיץ פון אינדוסטריע, וואָלט עס בעסער געדאַרפט צושטעלן מילך צו קאָסט פריי אַלס אַן אָנפאַנג, איידער אָנ־צופאַנגען מיט עלעקטריצעט. דאָס וואָלט געמיינט מער צו דער דורכשניטלאַכער פאַמיליע, אַביסל פון דעם אַמעריקע וועט געפאַלן. דו דו וואָלסט געקומען מיט א האַלבער שעה שפּעטער וואָלסטו געפונען דאָ דו ביסט געקומען אין צייט וועסטו קאָנען האָבן דעם פאַרגעניגן צו טאָן דאָס, וואָס איך האָב געוואָלט טאָן. אין מיין רעוואָלווער געפינען זיך צוויי קוילן און די זיינען באַשטימט אויסצולעשן מיין לעבן. לאָז מיך אַנשרייבן א פּאָר ווערטער אין דאָן וועסטו קאָנען באַשטימען ווער פון אונז זאָל דורכפירן דעם דזשאָב, האָב איך אים דערקלערט.

פּוירסי האָט צוגעשטימט.

"טייערע! ווען דו וועסט לעזן די שו־רות וועל איך זיך שוין צווישן די לע־בעריקע ניט געפינען. איך האָב לאַנג גע־קעמפּט מיט זיך ביז איך האָב באַשלאָסן צו דעם טאָט, ווען ניט דו מיין טייערע און מיין אַלטע מוטער, וואָלט איך שוין לאַנג געווען געמאַכט א סוף צו מיין לעבן, עס איז קיין אויסזוועג ניטאָ, טייערע, איך בין נעבראָכן פיזיש און נייסטיק. איך האָב שווער געזינדיקט קעגן דער געזעלי־שאַפט, שאַנד און פּריזאָן שטייט מיר פאַר איך האָב ניט קיין כח און קוראַזש צו קוקן דער וועלט אין פּנים אַריין".

איך פאַרשטיי דיין טריק וויל־סט לאָזן וויסן ווער עס האָט דיר דערשאָסן, איך בין אַן אַלטער קרוק, קאָן קיין גוט דעם שפּיל, אַז דו זאָלסט קאָנען מיר אונטער־שטעלן א פּיסל.

ער האָט א כאַפּ געטאָן דאָס בריוול און אים איבערגעלעזן. איך בין די גאַנצע צייט געווען דעם קאָפּ איינגעבויגן, גלייך ווי מיך קימערט נאָרניט צי ער לעזט אָדער ניט. אָבער מיט איין אויג האָב איך שטודירט די ווירקונג וואָס דער בריוו האָט מאַכן אויף אים. זיינע אויגן האָבן אויס־דעם טעם, וואָס איך האָב געפילט אין די לעצטע אַכט יאָר אין פּריזאָן.

די דערקלערונג זיינע האָט ביי מיר געשאַפן א נעדאַנק צו טרייען מיין מיזל מיט א בלאַף.

ביסטו געקומען צו שפּעט, פּוירסי, האָב איך געזאָגט מיט אַן ערנסטער מינע, אַבי נעמענדיק דעם אויסדרוק פון א דערשלאָ־גענעם, וואָס קערט שוין פאַר קיין זאַך ניט. פּוירסי איז געוואָרן אויפמערקזאַם.

וואָס מיינסטו צו שפּעט? האָט ער איבערגעפרעגט.

איך האָב באַשלאָסן הייגנט צו מאַכן א סוף פון מיין נוצלאָזן, פאַרצווייפלטן לעבן, ווען דו וואָלסט געקומען מיט א האַלבער שעה שפּעטער וואָלסטו געפונען דאָ מיין קערפּער אַנשטאָט מיך. אָבער אַז דו ביסט געקומען אין צייט וועסטו קאָנען האָבן דעם פאַרגעניגן צו טאָן דאָס, וואָס איך האָב געוואָלט טאָן. אין מיין רעוואָלווער געפינען זיך צוויי קוילן און די זיינען באַשטימט אויסצולעשן מיין לעבן. לאָז מיך אַנשרייבן א פּאָר ווערטער אין דאָן וועסטו קאָנען באַשטימען ווער פון אונז זאָל דורכפירן דעם דזשאָב, האָב איך אים דערקלערט.

פּוירסי האָט צוגעשטימט.

"טייערע! ווען דו וועסט לעזן די שו־רות וועל איך זיך שוין צווישן די לע־בעריקע ניט געפינען. איך האָב לאַנג גע־קעמפּט מיט זיך ביז איך האָב באַשלאָסן צו דעם טאָט, ווען ניט דו מיין טייערע און מיין אַלטע מוטער, וואָלט איך שוין לאַנג געווען געמאַכט א סוף צו מיין לעבן, עס איז קיין אויסזוועג ניטאָ, טייערע, איך בין נעבראָכן פיזיש און נייסטיק. איך האָב שווער געזינדיקט קעגן דער געזעלי־שאַפט, שאַנד און פּריזאָן שטייט מיר פאַר איך האָב ניט קיין כח און קוראַזש צו קוקן דער וועלט אין פּנים אַריין".

איך פאַרשטיי דיין טריק וויל־סט לאָזן וויסן ווער עס האָט דיר דערשאָסן, איך בין אַן אַלטער קרוק, קאָן קיין גוט דעם שפּיל, אַז דו זאָלסט קאָנען מיר אונטער־שטעלן א פּיסל.

ער האָט א כאַפּ געטאָן דאָס בריוול און אים איבערגעלעזן. איך בין די גאַנצע צייט געווען דעם קאָפּ איינגעבויגן, גלייך ווי מיך קימערט נאָרניט צי ער לעזט אָדער ניט. אָבער מיט איין אויג האָב איך שטודירט די ווירקונג וואָס דער בריוו האָט מאַכן אויף אים. זיינע אויגן האָבן אויס־

ער איז געשטאַנען פּנים אל פּנים מיט'ן מלאך המות

דער באַגדיט איז געקומען ראַכע נעמען פון אים. ווייל ער האָט אים אין פּריזאָן פאַרשיקט. אָבער דורך א געלונגענעם איינפאַל האָט ער זיך געראַטעוועט פון זיינע מערדערשע הענט.

פון א. סווייטמאַן

איך וויל דאָ איבערגעבן א מערקווירן דיקע געשיכטע וואָס איינער פון אונזערע פעאיקסטע קאָנטי דעטעקטיווס האָט מיר דערציילט. — די געשיכטע באַוויזט, אַז א דעטעקטיוו מוז זיין א גוטער פּסיכאָלאָג און א גלעזענדער אַקיטאָר.

"ס'איז געווען מיט א צייט צוריק, האָט דער דעטעקטיוו אָנגעפאַנגען, מיין גע־זונט איז דאַן געווען אין זייער א שלעכטן צושטאַנד, מיין דאָקטאָר האָט מיך גע־ראָטן אַוועקצופאָרן אויפ'ן לאַנד, פירן א שטיין לעבן.

איך האָב געהאַט א באַנגאַלאָ אין האַרץ פון די אַלעגעני בערג, אַהין בין איך אַוועק איין פאַרמיטאָג, ווען איך האָב זיך צו־ריקגעקערט פון א שפּאַציר, האָב איך אין מיין באַנגאַלאָ געטראָפן זייער א ניט־ליבן גאָסט אין דער פּערזאָן פון "בלאַדי־פּוירסי", איינער פון די געפערלאַכסטע אונטערוועלט העלדן. זיין אַנוועזנהייט האָט מיך שטאַרק באַאונרואיקט, איך האָב געוואוסט אַז פּוירסי איז געקומען מיט מיר סעטלען אַן אַלטן חוב . . . מיין רעוואָלווער האָב איך ביי זיך ניט געהאַט.

מיט אַכט יאָר צוריק איז פּוירסי אַריינ־געפאָלן אין מיינע הענט אין צוזאַמענ־האַנג מיט א בלוטיקן האָל־אָפּ. איך וועלכן ער האָט זיך באַטייליקט. פּוירסי איז שוין דאַן געווען אַרויבער פופציק יאָר אַלט. מיט טרערן אין די אויגן האָט ער זיך ביי מיר געבעטן איך זאָל אים פריי לאָזן, ער האָט געשוואָרן ביי פרוי און קינדער, אַז ער וועט שוין ווערן אַן ערלאָ־כער מענש. פאַרשטייט זיך, אַז פון פריי לאָזן אים האָט קיין רעדע ניט געקאָנט זיין, ער איז פאַר'משפּט געוואָרן צו אַכט יאָר פּריזאָן, איידער ער איז פון קאָרט אַרויסגעפירט געוואָרן האָט ער געשוואָרן, אַז ער וועט זיך אָפּרעכענען מיט מיר.

פּוירסי האָלט וואָרט, האָט דער "מאַסט" געזאָגט, אָנשטעלנדיק זיין רעוואָלווער צו מיין ברוסט. איך האָב דיך לאַנג געזוכט און ענדלאַך געפונען. איצט וועל איך זיך רעכענען מיט דיר. איך בין געשטאַנען שטום, ער איז איצט געווען דער דיקטאָ־טאָר איבער מיין לעבן, איין דיר און איך וואָלט געווען א טויטער.

דער אמת איז, האָט פּוירסי פאַרטגע־זעצט, אַז דערשטן דיך ווי א הונט אין נאָך ווייט ניט די ריכטיקע שטראָף, אַזאַ טויט איז צו גרינג פאַר דיר, מיר וואָלט זיך געוואָלט א ראַכע וואָס זאָל דיר גיבן

וואָס האָט געמאַכט זיינע האָר צו וואַקסן?

לעזט זיין בריוו פאַר דעם ענטפער

"נייע האָר זיינען געקומען כמעט פאַר מענטשאַל נאַכרעם ווי איך האָב אָנגעפאַנגען צו נוצן "קאַ־מאַלקאַ", — שרייבט ער. "און ווי האָבן געוואַלטן אין וואַקסן. איך האָב געהאַט א קורצער צייט אַלץ א האָר, וואָס איז פּערפעקט זיינס דאַמאַלסט".

די דאָזיקע דער־קלערונג פון סר. ווילער איז בלויז איינע פון די פילע וועלכע באַשטעטיקן פריוויליג אַז "קאַ־מאַלקאַ" האָט אָפּגע־שטעלט דאָס אַרויס־פאַלן פון דער אַלטער, אַלס פון דער האָר, האָט אָפּגעשאַפן דעגנערעט אַרער דאָס אַרויסגעראַסלן דאָס וואַקסן פון נייע האָר וואו די וואַרצלען זיינען געווען לעבעדיק.

דאָר וואַרצלען וואָס פאַרבלייבן אין דעם שאַרבן א לאַנגע צייט נאָכדעם ווי די האָר זיינען אויס־געקראָכן קאָמען צוריק געווינען זייער אַרייגינעלע קראַפט דורך נעתערעיקער דערמוטיקונג, דער פרעד צעס פון דעם האָר וואוקס איז אָפּהייגנינג אין די האָר וואַרצלען און די נאַרמאַלסטיקס וואָס זיי קריגן.

פּרייז באַקס אויך א וואוקס פון נייע האָר דורך "קאַמאַלקאַ". א סך באַשטעטיקונגען פון מענער און פרויען וועמעס נעמען עס אין אַ צווייפל געווען אין נומ־שאַנד און וועמעס האָר וואַרצלען עס זיינען ניט אָפּגעשטאָרבן.

אין אייער געגונט צושאַנד אַזוי גוט ווי זיי ערער? און צי זיינען אייערע האָרוואַרצלען לע־בעריק נאָר איינגעשלאָפן? אויב אַזוי, קאָן סתם זיי מאַכן צו וואַקסן דורך "קאַמאַלקאַ", דער ריכ־טיקער פאַרט פון קרעפטיקונג. פאַרקויפט ביי באַר שעפטיקע דראַגיסטן.

פּרייז באַקס כדי צו איבערצייגן די וויריקואַקסיס פון קאַמאַל־קאַ, פאַר מענערשע, פרויען און קינדערשע האָר ניכן די פּראָבוצירער פּרוואוו באַקסעס.

Kotal Co., A-542, Sta. O, New York

Please send me FREE Proof Box of KOTALKO.

Name .....

Full address .....

געפאַלאָמט.

דו וועסט שוין קיין זעלבסטמאָרד ניט באַגיין, און איך וועל דיך דערשיין אוראַי ניט. דו האָסט מיר א בעסערע ראַכע גע־נעבן פאַר דיר. אין פּריזאָן וועסטו ניין. די שאַנד וועסטו מוזן איבערלעבן, האָט פּוירסי טראַיאומפירנדיק דערקלערט. מיט מיר קום אין שטאָט איך וועל דיך איבער־נעבן צו דער פאָליציי.

מיין בלאַף איז געווען האַלב געלונגען.

איך וועל ניט גיין. קיין לעבעדיקן וועסטו מיך אין שטאָט אַריין ניט בריינ־גען, דערשיין מיך, אָדער לאָז מיך דאָס טאָן, האָב איך מיט א געמאַכטער ציטער־דיקער שטים געבעטן ביי אים. פּוירסי איז געוואָרן נאָך מער פאַרבוזן, וועסט לעבן איך שאַנד און ליידן אין פּריזאָן, האָט דער ראַכע־נעמער פעסט דערקלערט.

איך וועל ניט גיין, האָב איך געשריען. פּוירסי איז בלייך שנעל צוגעשפּרונגען צו טעלעפאָן, און אָפּגערופן די פאָליציי אַז האָט געהייסן זיי קומען מיר אַן אַרעסט.

Kotal Co., A-542, Sta. O, New York

Please send me FREE Proof Box of KOTALKO.

Name .....

Full address .....

אין אַלע אַנגעלעגנהייטן

פון

פּרינטינג

— און —

אַדזוערטייזינג

ווענדעט זיך צו

דאָס "אידישע וואָרט"

165 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.

שטימט ליבעראַל

האַנ. יאַן מעקענזי
מיניסטער פון אימיגראַציע, קאָלאָ־ניזאַציע, סאָלדזשער סעטלמענט און אינדיאַן אָנגעלעגנהייטן
ליבעראַלער קאַנדידאַט פאַר וואַנקאָווער סענטער

ווילפריד פ. האַנבאַרי
ליבעראַל
קאַנדידאַט פאַר בוויאַרד

גיט בריטיש קאָלומביא א געלעגנהייט

שטימט פאַר קאַבינעט רעפּרעזענטיישאָן פאַר וואַנקאָווער

שטימט פאַר האַנבאַרי און שטיצט אייער קאַבינעט מיניסטער

THE TRADERS TRUST COMPANY

אָפיציעלע אַסיינים, עקזעקיוטאָרס, אַדמיניסטראַטאָרס, פינאַנציעלע אַגענטן

4טער פלאָר, יוניאָן טראַסט בילדינג טעלעפאָן 26 892

MACDONALD'S Fine Cut

דער פיינסטער טאַבאַק פאַר די יעניקע וואָס מאַכן זייערע איינענע סיגאַרעטס

15¢

מיט יעדן פּעקל טאַבאַק

ZIG-ZAG

סיגאַרעטן פּאַפּיר פריי

זאַמלט די קאַרטן פיקטשורס

279